KULTURMILJÖ HALLAND

Pannhuset, C-, D- och E-hallen

byggt för en f.d. textilindustri i Varberg, Renen 13, Varbergs stad och kommun

RIVNINGSDOKUMENTATION

Britt-Marie Lennartsson

2016:7

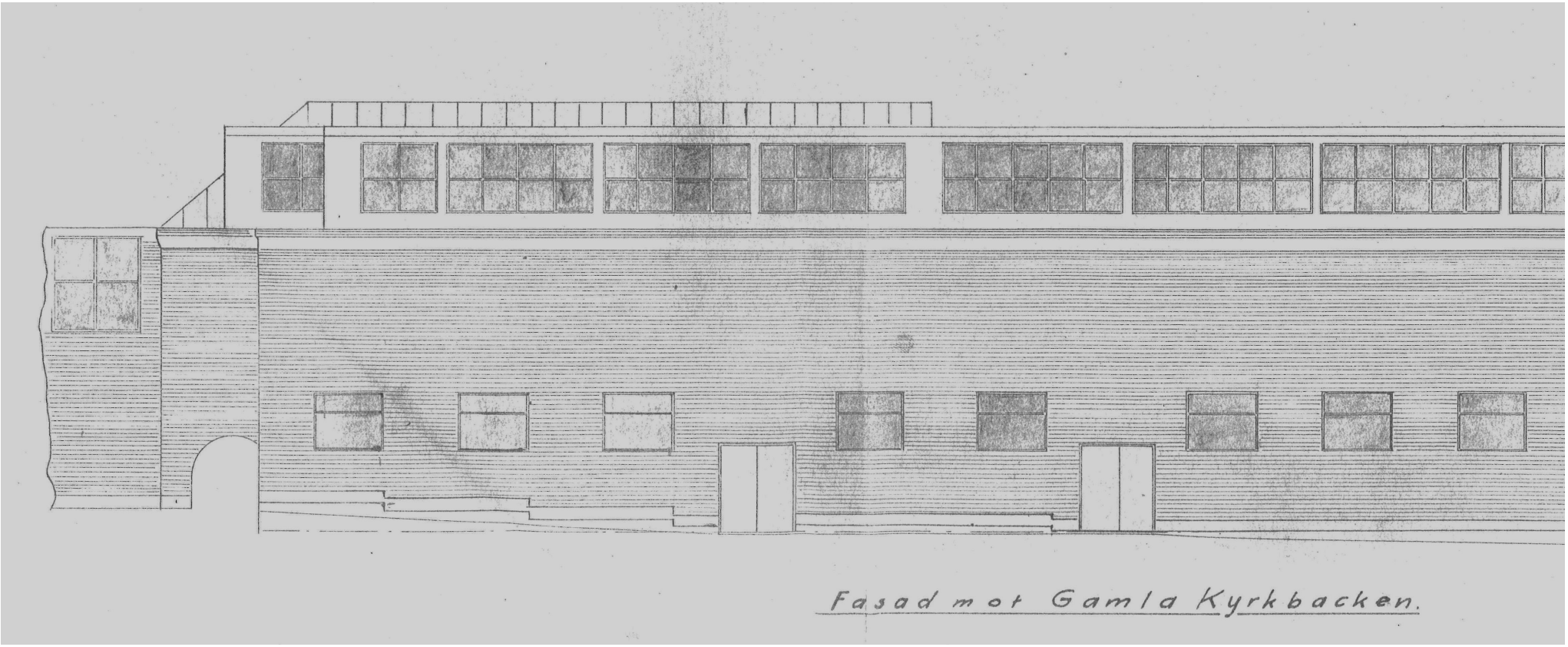

Ritning: Bygglovsarkivet, Varbergs kommun, akt för Renen 13.

OMSLAGSBILD Britt-Marie Lennartsson, 2016-6-27, pannhus, C- och D hallen från väster
FOTO/TEXT Britt-Marie Lennartsson, Kulturmiljö Halland
LAYOUT Britt-Marie Lennartsson
DIARIENUMMER 2015-449
BESTÄLLARE Varbergs kommun, Samhällsutvecklingskontoret

Innehåll

Inledning	5
Läge	5
Historik	6
Kulturhistoriska värden	6
Beskrivning och karaktäristisk	7
C- och D-hallen	7
E-hall, pannhus och kontor	13
Garaget	24
Övrigt	24
Källor	25

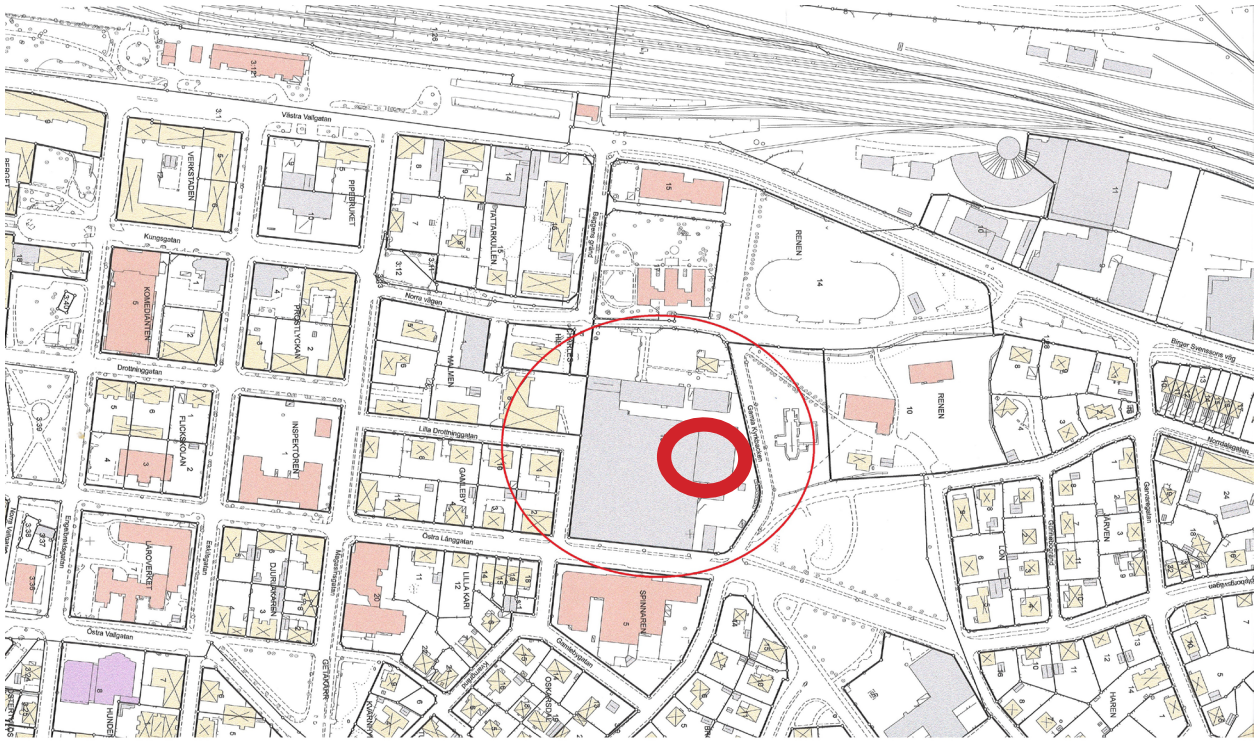

Fastighetens läge i Halland och i Varberg. Den tjocka röd aringen markerar de byggnader som nu är aktuella för rivning inom Renen 13.

Inledning

Då marken inom fastigheten Renen 13 måste saneras på grund av förgiftad jord och berggrund måste delar av den kulturhistoriskt värdefulla industribebyggelsen på fastigheten är rivas. I detta skede gäller dokumentationen byggnader i anläggningens nordvästra hörn; C-, D-, E-hallen, kontor, pannhus, skorsten och ett garage. Kulturmiljö Halland har fått i uppdrag av Varbergs kommun, Samhällsutvecklingskontoret att utföra en dokumentation av byggnaderna innan rivning. Under 2015 har Kulturmiljö Halland utfört en kulturhistorisk förundersökning av hela industrianläggningen på Renen 13 samt rivningsdokumentationer av disponentvillan och ett magasin inom samma anläggning. Dokumentation och föreliggande rapport är utförd av Britt-Marie Lennartsson, certifierad sakkunnig i kulturvärden, Kulturmiljö Halland, under februari 2016.

Läge

Kvarteret Renen ligger strax norr om Varbergs stadskärna. De ny aktuella byggnaderna på Renen 13 är belägen i nordvästra delen av fabriksområdet. De är sammanbyggda med överiga fabriksanläggningen. I norr finns Getakärrs kyrkoruin, vilken minner om den medeltida staden Getakärr, som var föregångaren till nuvarande Varberg. I närheten finns villaområden och flerfamiljshus från olika tidsepoker.

Plan enl. ritning 12/4 1962, AJ
MAB och MYA:s Varbergsfabrik
Skala 1:200 Turons ritningsarkiv

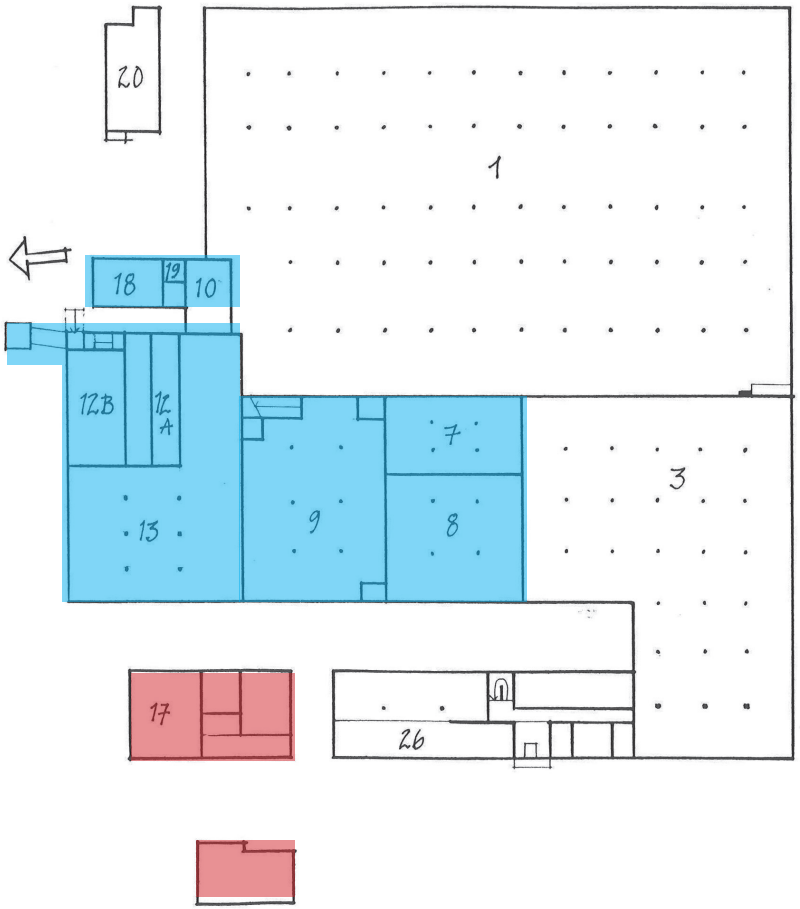

Skala 1:800

1. Spinneri 3. Väveri 7. Dress 8. Varpsal 9. Packsal 10. Ställverk 12A. Filterrum 12B. Ångcentral 13. Bomullsrens 17. Verkstad 18. Garage 19. Transformator 20. Portvaktsstuga 26. Kontorsbyggnad, tyglager

Översiktskarta över miljön, hämtad från boken "Från väv till vad". Bygnaderna som nu avses rivas är C- och D-hallen (7-9), E-hallen,kontoret och pannrummet (12-13) samt garaget (18) och skorstenen, blåmarkerade. Magasinet (17) och disponnetvillan, rödmarkerade, revs 2015. Observera att norr är mot vänster i bild.

Flygfoto från 1938. Hallands Kulturhistoriska museum.

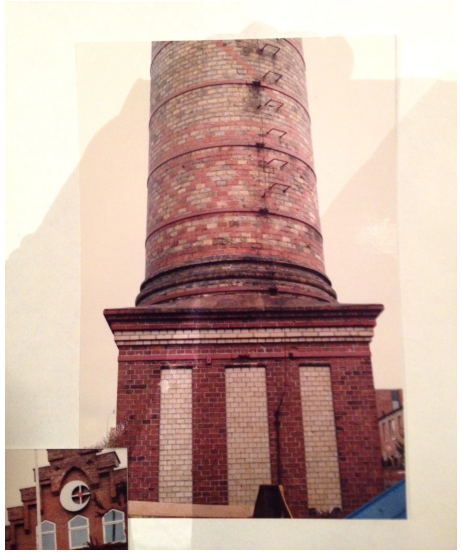

Den förra skorstenen i tegel. Foto Hallands kulturhistoriska museum.

Historik

Byggnaderna på fastigheten uppfördes för Skandinaviska Textilfabriks AB med början 1897. Anläggningen ligger strax norr om Varbergs gamla stadskärna i en gränszon mellan stadsbebyggelse och glesare villabebyggelse. Fabriken blev en av stadens största arbetsplatser och bidrog därmed till inflyttning och att staden växte. Anläggningen byggdes med tiden till och om.

C- och D-hallen hör till den första generationens byggnader som kännetecknas av dekorerade röda tegelfasader och klassiska sågtandstak med fönster mot norr. I dessa hallar låg väveriet men även kontor för väv- och verkmästarna, tork- och klisterrum, noppsal samt lager för råmaterial och garn. De senaste verksamheterna som funnits här var Teater Halland i hall D och Verbeco trä i C-hallen.

E-hallen, pannbyggnaden och garaget hör till de senare mer modernistiska byggnaderna i anläggningen. 1908 byggdes en färgeribyggnad här efter rekonstruktionen när fabriken bytte namn till Varbergs Yllefabriks AB. Färgeriet uppfördes i tegel, intill ett ångpannehus som funnits sedan 1898, på samm palts som pannrummet legat fram till idag. Här fanns även kolförråd samt fabrikens skorsten. På 1940-talet utfördes större förändringar av denna del av anläggningen, bl.a. uppfördes ett garage och en pannbyggnad och en andra våning på det som idag kallas E-hallen byggdes 1942. Skiftningar i teglet på husets västra fasad tyder på att första våningen kan härröra från den äldre tiden. Innan 1942 fanns ett garage i det utrymme innanför E-hallen som utgjorde sinterverk under Turons tid. Turon var en av de sista verksamheterna i E-hallen.

Ett mycket symbolladdat och viktigt byggnadsverk för anläggningen var skorstenen. Ritningar till den ursprungliga skorstenen beställdes från Düsseldorf; ett vackert och hållbart byggnadsverk i gult tegel med dekor i rött tegel. Det gula teglet avvek från anläggningens i övrigt helt röda tegelbyggnader, för att markera skorstenens särställning. Skorstenen revs så sent som 1987 och ersattes med den nuvarande skorstenen i corténstål.

1962 upphörde textilproduktionen i anläggningen, som sedan dess rymt en rad verksamheter vilka sysselsatt generationer av Varbergsbor; SWEDA (Svenska Dataregister AB) 1962-1975, Husqvarna 1975-1979, Caprinus AB 1979-1982 och diverse verksamheter 1983-2015. Sedan en tid står lokalerna i huvudsak tomma. Ett tilltagande förfall kan därvid konstateras.

Kulturhistoriska värden

Skandinaviska textilfabriken är sedan länge uppmärksammad såsom ett kulturhistoriskt värdefullt objekt i bevarandeprogram och andra utredningar, senast i Inventering av kulturhistorisk värdefull bebyggelse för Varbergs kommun 2009 där bebyggelsen har högsta bevarandeklass – Klass A, motsvarande byggnadsminnesklass. En sammanfattning av de kulturhistoriska värdena i byggnaderna är:

- C- och D-hallen: de stora sågtandstaken, konstruktionen med gjutjärnspelare och balkar som bär upp takstolar i trä, rader av spröjsade fönster som släpper in norrljus, tegelmurar från olika tider.

- E-hallen: modernistisk industriell byggnad, relativt välbevarad exteriört från 1940-talet.
- Pannbyggnaden: välbevarad interiör från 1940-talet.
- Övergripande värden: hela anläggningen har industrihistoriska, byggnadsteknikhistoriska, byggnadshistoriska, arkitektoniska värden. Här finns miljöskapande värden för stadsmiljön. Värdefullt är murarna runt anläggningen, parken/fruktträdgården framför kontoret med stenlagd gång fram till entrén. Att anläggningen är välbevarad i betydelsen i stort oförändrad med tydliga årsringar vilka fogats till helheten ger ett autenticitetsvärde. Icke materiella värden knutna till anläggningen: Kontinuitetsvärden, symbolvärden, identitetsvärden, personhistoriskt värde, social- och samhällshistoriska värden.

Beskrivning och karaktäristik

Anläggningen med ursprung i Skandinaviska Textilfabriken består av ett antal byggnader, inklusive till- och ombyggnader. De som berörs av denna rapport ligger i anläggningens nordvästra del och består av flera olika byggnader, vilka är sammanbyggda; den äldre ursprungliga fabriksbyggnaden med rikt dekorerad fasad och klassiska sågtandstak (C- och D-hallen), den yngre modernare byggnaden i två våningar från 1942 (E-hallen, pannrum och kontor) samt ett garage.

C- och D-hall

Dessa hallar hör till de äldsta i industrianläggningen. De ligger mitt i anläggningen och bara fa-

Plan över den f.d. textilfabriken, karta Varbergs kommun. Redan rivna byggnader markerade i rött och de nu för rivning aktuella byggnader i blått.

En brandmur skiljer A-hallen från C- och D-hallen. E-hallen och kontoret i bakgrunden till höger i bild har sågtandstak men av en helt annan typ än de äldre delarna. Foto: Dennis Axelsson, Kulturmiljö Halland.

C- och D-hallen har de klassiska sågtandstaket med vackert utformade gavlar. Fönsterraderna i taket är trolgen oridignal, medan fösntren på fasaden bytts ut. Alla gavelsektioner fram till de externa ventialtionsaggregaten kommer att rivas.

Grunden är i huggen varbergsgranit och sockeln är elegant markerad i teglet.

sad mot väster. Sågtandstaket och tegelfasaden är ursprungliga. Fasaderna består av rött, hårdbränt tegel murat i kryssförband. Här är ”murarglädjen” med dess olika utsmyckningar framträdande med listverk runt takfot, sockel och pilastrar. Pilastrarna är placerade som avdelare mellan vare sektion och denna indelning i sektioner speglar även byggnadens konstruktion av gjutjärnspelare på rad bär upp taket över de stora hallarna. Uppe i gavlarna till sågtandstaket finns runda fönsteromfattningar. Längre ned, i ”bottenplan” finns större fönster. De är av lite olika utförande. En del kan troligen härröra från 1940-talet, då de är av samma typ som de i E-hallen från 1942. Några bedöms som senare; 1970-80-tal.

Mot väster finns några moderna tillägg i form av lastbrygga med skärmtak över, samt nedgång till en källare via en utvändig betongtrappa.

Taket är det klassiska sågtandstaket som var vanligt på industribyggnader på 1800-talet. Takåsarna går

Vid en modern port finns en äldre lastbrygga, gjuten i betong med en yttre järnförstärkning.

Här finns även en trappa ner till källaren. Källaren har inte dokumenterats.

i väst-östlig riktning med takfall mot söder, täckta med korrugerad eternit. De vertikala takdelarna är helt täckta med stora fönstren rad, spröjsade i tolv rutor, byggda i trä som målades vita med linoljefärg. Fönsterbågarna är satta i karmsektioner med fyra stycken i varje.

C- och D- hallen utgör en del av fabrikens ursprungliga byggnad. Dess konstruktion och överljus från sågtandstaket möjliggjorde stora rum – hallar – då det inte krävdes bärande väggar eller ytterväggar med fönster. Dessa hallar skiljs från övriga äldre delar av anläggningen genom bärande vägg/brandmur. C- och D-hallen består av en våning med gemensam takkonstruktion med överljus, vilket ger en rummen en säregen atmosfär. Sågtandstakkonstruktionen utgör ett av de mest karakteristiska och speciella inslagen i hela anläggningen och som därtill till största del bevarat ursprungligt utförande.

Hallarna består egentligen av två stora rum men dessa har delats in i mindre sektioner genom sekundära väggar. Denna möjlighet till flexibilitet i konstruktionen har gjort det möjligt att anpassa lokalerna till olika verksamheter genom åren.

Av textilindustrins aktivitet finns inga spår förutom sprinkleranläggningen med dess rörsystem i takkonstruktionen. Takfallen mot syd är klädda med pärlspont målad med vit limfärg. Takkonstruktionen bärs ännu upp av de ursprungliga gjutjärnspelarna utförda som kolonner med profilerade kapitäl och en vackert utformad ”gjutjärnskrage” som upplag för I-balkarna. Takkonstruktionen är en direkt följd av byg-

I C-hallen är ännu takkonstruktion och de äldre gjutjärnspelarna ännu synliga och intakta.

C-hallen är ännu en stor öppen hall med den karakteristiska takkonstruktionen väl synlig. Ljuset från takfönstren i sågtandstaket skapar ett stort, ljust och luftigt rum. Det har endast delats in av sekundära väggar vilka inte går upp till taket.

Väggarna i C-hjallen pryds av stora väggmålningar av människor i rörelse, ton i ton med väggkulören.

Längs västra ytterväggen finns en avdelning för kök och personalmatsal. dessa rum har både fönster mot utsidan och in mot verkstadshallen.

gnadskonstruktionen i denna fabriksbyggnadstyp. Principen bygger på ett pelar-balksystem där pelare bär upp balkar/bärlinor, som löper parallellt med fönsterbanden. Balkarna bär i sin tur upp de tvärgående träbjälkarna från vilka sparrarna respektive strävorna till yttertaket utgår.

Det som präglar C-hallen idag härrör troligen från tiden då Verbeco trä hade sin verksamhet här. I sin helhet upplevs hallen ännu som ett enda stort utrymme med putsade och målade väggar, synlig takkonstruktion med överljus. Hallens väggar har stora målningar på de putsade väggarna. Längs den västra ytterväggen är hallen avdelad av sekundära väggar. Här, där det finns fönster i synhöjd, har utrymmen som kök, matsal och kontor förlagts. Det finns dock även stora fönster in mot hallen Mot den södra innerväggen finns ett stort parti av hallen avdelad av sekundärväggar till flera mindre rum. I dessa rum fanns bland annat torkrum, lackeringsrum, förråd och grupprum.

Det vi ser i D-hallen härrör troligen från den tid då Teater Halland hade sin verksamhet här. Här har skett betydligt fler förändringar. Hallen är indelad i många mindre rum och korridorer. Väggar har målats och golven belagts med olika moderna golvmaterial. Här och var kan dock ännu sågtandstakets fönster skymta fram liksom gjutjärnspelarna. Här finns bl.a. små kontorsrum, pentry, träningslokal, verkstad, teaterlokal och loger.

Hela D-hallen är indelad i mndre rum. I den västra delen finns ännu gjutjärnspelare och den äldre takkopntruktionen synlig.

Rummen i den västra delen har både ljus från vanliga fönster som från takfönstren i sågtandstaket.

Olika rum i D-hallen som under en period huserade Teater Halland.

Toaletter som hörde till A-hallen samt svetsrum på bilden till vänster kommer också att försvinna.

Några mindre utrymmen, vilka ligger på samma sida av brandmuren mot öser som C- och D-hallen, men som endast nås från A-hallen kommer att förvinna. Detta gäller några toaletter med ytskikt och inredning från mitten av 1900-talet. En trapphall upp till kontoren i pannhusbyggnadens övre plan (se avsnitt om kontor), samt ett rum för svetsning. Detta rum är tämligen mörkt, då det ligger i mitten av byggnaden och delvis består av en smal korridor mellan höga väggar. Det får dock visst dagsljus från takfönstren.

E-hall, pannhus och kontor

Den byggnadskropp som ligger i anläggningens nordvästra hörn upplevs nästan som en separat byggnad även om den är helt sammanbyggd med de äldre delarna. Denna del bestod av flera mindre sammanbyggda hus, men höjdes med en våning 1942. Denna del upplevs som helt modern. Den ansluter till de äldre delarna med sin röda tegelfasad och sågtandstak, men det arkitektoniska uttrycket är modernt. Teglet skiljer sig åt från de äldre delarna; och är mer enhetligt och industriellt bränt. Fasaden är slät och saknar utsmyckningar utom längs sockeln, vilket kan vara en rest av en äldre epok i husets historia. Likaså finns spår av äldre tider på första våningen mot väster ett parti av väggen ännu av är murat av det äldre teglet.

Sågtandstaket finns även här men nu på andra våningen, med en annan lutning. Även fönsterraderna lutar något. Fönstren är ospröjsade. Sektionerna följer den i den äldre bebyggelsen, är klädda med korrugerad eternit liksom takgavlarna. Sågtandssektionerna går heller inte ända fram till fasaden utan en smal kant finns runt taket, med enkla låga smidesräcken som skydd för dem som eventuellt ska gå där.

Mot norr finns en stor modern garageport, i plåt av jalusityp. Över porten finns ett enkelt rödmålat skärmtak i plåt. Här finns även en dubbelport in till pannrummet. Denna port är i trä, men sentida. På den östra sidan finns en entré till kontoret. På västra sidan finns en stor rödmålat plåtport på en lastbrygga med ett enkelt skärmtak över.

På denna planritning över första våningen av de byggnader som nu ska rivas syns den senaste rumsindelningen.

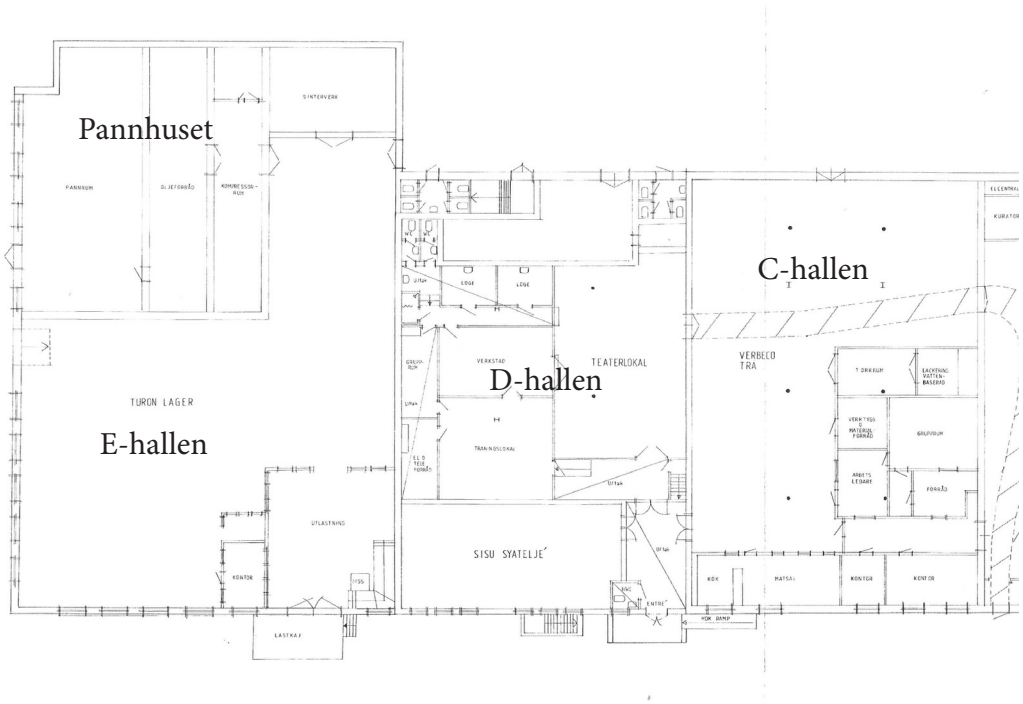

Mötet mellan den gamla fabriken från 1898 och den från 1942. Det är dock tydligt att den moderna delen är en äldre byggnada som byggts på med en våning.

Kontorsbyggnaden från väster, med äldre tegel i bottenvåningen. Här skedde utlastningen av produktionen.

Byggnadens norra sida. E-hallen har inga takfösnter men många fönster i fasaden. dessa är större än de enluftsfönster som sitter på andra våningen i kontoret.

Kontorsbyggnaden från nordost. Sågtandstaken har en annan lutning i denna modernare byggnad.

På norra sidan finns porten till pannrummet, till vänster i bild, och till E-hallen, till höger.

Skorstenen i courtenstål uppfördes på 1980-talet, utan den estetiska strävan som karakteriserade dess föergångare. Den har dock troligen samma placering.

På första våningen finns stora breda fönster, avdelade av en horisontell pröjs till två lufter. På andra våningen finns mindre enluftsfönster. Fönsterplaceringen är asymmetrisk.

På den norra sidan, i anslutning till pannrummet ligger den för industrianläggningar symboltyngda skorstenen. Den är uppförd i slutet av 1980-talet i cortenstål, och ligger liksom föregångaren separerad från pannhus/kontorsbyggnaden. Den vilar på ett fundament gjutet i betong.

Pannrummet ligger i den norra delen och ingår i den del av fabriksbyggnaden som byggdes på en våning 1942. Även innan låg pannrummet här, med anslutning till skorstenen utanför. Rummet innehåller idag en fjärrvärmeanläggning och en sprinkleranläggning, som ej är i funktion. Pannrummet har en stor invändig volym, öppet upp till taket. Den luftiga karaktären förstärks av sågtandstakets överljus. Rummets bredd motsvarar här en takstolssektion. Fina ursprungliga detaljer är de kakelklädda väggarna, tvåfärgat klinkergolv och takarmaturer i industridesign. Rummet är halvkaklat, med vitt kakel upp till några meter över golvet. Ovanför där finns en putsad vägg i en av beige kulör. Innertaket är klätt med någon typ av skivmaterial. Takstolen är synlig i trä, vitmålad. I rummets västra del finns en invändig balkong i järn, till vilken en smal brant trappa leder.

Takkonstruktionen är synlig i pannrummet.

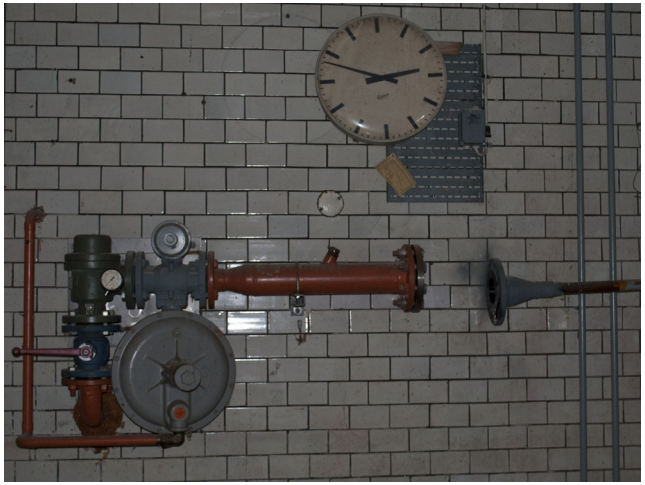

Det finns vissa delar som ännu minner om en äldre tid. Kaklet på väggarn är troligen original från 1940-talet.

Pannrummet präglas av sitt makineri, som till största delar är modern. rummet lyses upp från takfönstren.

Oljeförrådet innanför pannrummet.

Kompressorsrummet.

E-hallen utgörs av ett stort rum i vinkel. Taket bärs här upp av betongpelare gjutna i en armeringsform av järn.

Innanför pannrummet ligger två långa smala rum; det första ett oljeförråd och det andra ett kompressorsrum. Golven är i betong och de släta väggarna är målade i en starkt gul kulör. Dörrarna i järn är målade i starkt rödorange. Deras långsmala form kan härröra från den ursprungliga tiden då pannrummet låg här. Planritningar från denna tid visar på någon typ av indelning av två långsmala rum.

Till E-hallen, som senast varit Turons lager, kommer man via två stora garageportar; en på norra och en på västra sidan. E-hallen är ännu en stor öppen hall i vinkelform. Golven är av betong och väggarna är släta och målade i en ljust gul kulör. Denna hall är betydligt mörkare och ”kompaktare” än i de äldre hallarna, C och D då det inte är så högt i tak och saknar överljus. Hallen utgörs av ett större rum i vinkel. Taket bärs upp av kvadratiska pelare. Dessa pelare är gjutna i betong med järnarmering, vilket syns där putsen fallit bort. Golvet är också av betong.

Längst in i vinkeln, i hallens östra del, finns ett sintringsrum.

I E-hallens sydvästra hörn är rummet avdelat för ett kontor och en utslastningskaj.

Mellan kontoret och utlastningen finns fönster och en öppningsbar lucka. Kontoret är helt modernt.

I denna avdelning bedöms sekundära väggar och fönster som original från 1940-talet.

I det sydvästra hörnet finns sekundära avdelningar av tunna fönsterförsedda väggar. Dessa ligger i anslutning till lastkajen och en av de stora portarna. Här skedde utlastning av varor och den som satt på kontoret kunde via en fönsterlucka ha kontakt med/kontroll över utlastningsprocessen. Materialen i fönstren och invändiga portar visar att denna avdelning kan vara från mitten av 1900-talet, kanske till och med ursprunglig. Inredningen i kontoret är dock snarare från 1980-talet. I detta hörn av hallen finns också en trappa upp till personal- och kontor på byggnadens andra våning. Hallen är byggd i vinkel och i den östra kanten finns också ett avdelat rum med två stora öppningar ut mot hallen.

Entrén till kontoret i det nordöstra hörnet, intill skorstenen.

På andra våningen finns ett kontor samt personalutrymmen, vilket också är den ursprungliga användningen från 1940-talet. Till kontoret finns en mer representativ och ”fin” ingång i husets nordvästra hörn. Detta blir en slags huvudentré till anläggningen för besökare. Denna entré är i stort bevarad sedan 1940-talet när huset byggdes, medan huset och interiören i övrigt är mycket förändrad. En bred betongtrappa, rödaktig, med enkla smidesräcken leder upp till en nisch i tegelmuren. Här finns två glasade trädörrar i teak, troligen original, vilka leder in till en innertrappa. Denna trappa är mycket ljus då det längs hela norra väggen finns fönster vilka trappas ned (eller upp) i storlek efter trappans steg. Fönsterglasen är frostade. Fönsterbänkarna i röd kalksten är elegant rundade i de något utstickande hörnen. I mitten av den breda trappan finns enkla men eleganta räcken med handledare i trä vilka vilar på runda vitmålade rör. Även längs väggarna finns runda handledare i något ljust träslag. I samma träslag finns en smal sockel längs trappans alla steg.

Entréportarna till kontoret i mörkt laserat trä kan vara original.

Det första som möter besökarna är en liten fönsterlucka innan för vilken receptionisten hade sitt rum. Vidare in i byggnaden leder en korridor. Även denna relativt moderna byggnad försågs med sågtandstak. Dess överljus skapade möjlighet för ljusa rum även mitt i den relativt breda byggnaden. I de rum som saknar fönster i väggarna finns takfönster i innertaken, bland annat i korridorerna. Det som utmärker denna korridor är just takfönstren i innertaket samt att den är elegant rundad i hörnen där den viker av. Innanför receptionen finns personalmatsalen med tillhörande kök. Detta är troligen den ursprungliga placeringen även om alla ytskikt är sentida.

Trapphallen till kontoret lyses upp av höga fönster.

I trappan finns flera fina originaldetaljer såsom trappräcken, golvlister i samma träslag, fönster i trä och fönsterbänkar i kalksten.

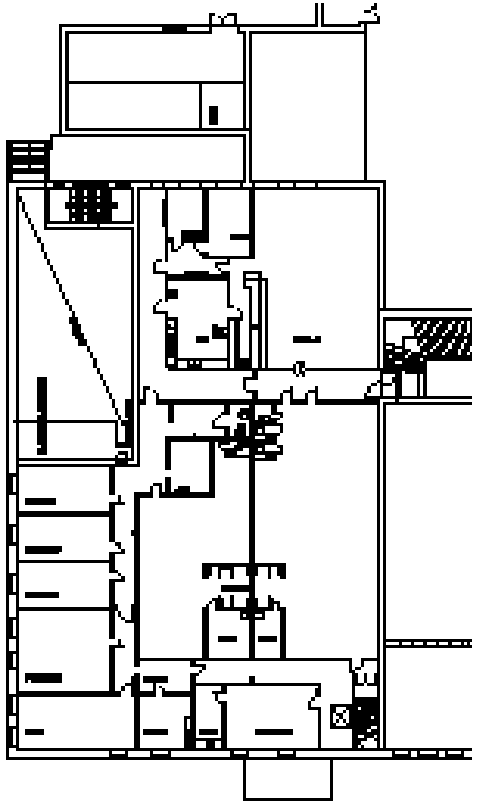

Plan över kontorsvåningen, med personal- och omklädningsrum i södra delen.

Receptionistens kontor med fönsterlucka mot trappan.

Ett tydligt spår över den senaste verksamheten på kontoret.

I de rum och korridorer som ligger mitt i byggnaden finns takfösnter i innertaket. Ljuset uppifrån kommer från sågtandstakets fönsterrader.

I den västra delen är väggar och rumsindelning mer sentida; hörnen är rätvnikliga och alla ytskikt är moderna.

I den korridoren från trappan in mot kontorsavdeningen är hörnen elegant rundade.

I rummen i den östra delen finns äldre foder och golvsocklar i trä.

Kontoren är helt moderna.

Innanför matsalen ligger köket som bara har takfönster.

Personalmatsalen ligger på samma ställe sedan 1942, men inredningen har troligen bytts ur.

Bilden till vänster: Många rum har svåra vattenskador, som detta kontor i västra delen.

Bilden i mitten: I den västra delen i korridoren utanför omklädningsrummen saknas innertak och sågtandstaket är synligt.

Bilden till höger: korridor mitt i byggnaden.

Mitt på andra planet finns omklädningsrum med duschar. Här finns stora vatten- och mögelskador. Mellanväggarna är sekundära och är inte byggda upp till tak.

Trappan från utlastningskajen och E-hallen upp till omkädningsrummen har en mer rustik karaktär.

I husets västra del ligger en rad av kontorsrum längs ytterväggarna mot norr och väster. Dessa är helt modernt inredda med moderna ytskikt. I mitten av huset finns omklädningsrum med långa rader av plåtskåp samt duschar. Här är också ytskikten moderna. Alla utrymmen har svåra vattenskador.

Till detta våningsplan finns ytterligare två trappor. En mer rustik enkel från utlastningsområdet i det sydvästra hörnet av hall E på första våningen. Denna trappa upplevs lite som en baktrappa; av betong med ett enkelt svartmålat smidesräcke. Trappan är svängd i vinkel. Från A-hallen leder en större, bredare och något elegantare trappa upp till matsalen. Denna trappa liknar den vid huvudentrén till utförande och material. Den svänger av i vinkel, är bred med ett räcke i mitten samt runda handledare längs väggarna. Väggarna är målade i vitt, med en röd bred kant målad som en sockel.

Trappan från utlastningskajen och E-hallen upp till omkädningsrummen.

Trappan från A-hallen upp till personalmatsalen har samma material och stil som den vid kontoretshuvudentré.

Garage

Öster om kontorsbyggnaden ligger ett garage. Det är sammanbyggt med A-hallen, men skiljt från Pannhus/kontor av en smal öppen korridor. Garaget har ett nästan plant tak, men är idag täckt med röd korrugerad plåt med en svag lutning. På äldre foton ser man att taket på garaget tjänstgjorde som altan där de anställda kunde sitta och äta på rasterna. Mellan taket och kontorets andra våning går en smal spång, på vilken man troligen kunde gå. Idag är dock dörren ut ändrad till ett fönster, men det är fortfarande tydligt att det funnits en dörr här. Denna dörr låg precis vid receptionen, som ju ligger nära köket och personalmatsalen. Garaget har två garageportar mot norr, och har en slät fasad av rött tegel. Endast en enkel rad av utskjutande stenar bildar en takfot. Mot öster finns tre fönster, två luftsvariant med vitmålad karm i trä.

Garaget består av ett stort rum med betonggolv och vitmålade väggar. Längst in i rummet finns enkla väggfasta hyllor och en arbetsbänk.

Övrigt

Några utrymmen har inte dokumenterats. Detta gäller en källare samt två rum en högspänningscentral mellan garaget och A-hallen.

Garaget är en enkel byggnad i tegel med plant tak. Dörren på garagets östra fasad, till vänster i bild leder til en elcentral vilken inte dokumenterats.

Inne i garaget finns ett enda rum med vitmålade väggar och betonggolv.

I garaget finns tre tvåluftsfönster på den östra väggen.

Vy från polishusets tak med A-hallen och portvaktsstugan i förgrunden. bakom dessa skymtar garagets plana tak som en gång var terrass, samt kontorets moderna sågtandstak.

Källor

Från väv till vad? – en industrifastighets historia. Nr 4. Skrifter utgivna av Stiftelsen Hallands länsmuseer, Halmstad och Varberg, utgiven i samarbete med Varbergs Arbetarekommun. red. Eva Berntsson Melin. Tryckt hos Bröderna Carlssons Boktryckeri AB. Varberg. 1989.

Skandinaviska textilfabriken, Renen 13, Varbergs stad och kommun, Antikvarisk förundersökning, Kulturmiljö Halland, 2015

Varbergs kommun, Stadsbyggnadskontoret, bygglovsakt för Renen 13 och 14

Varbergs kommunarkiv

En äldre strömbrytare på andra våningen.

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se